

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Mt 15, 1 – 20

Text: Mt 15, 21 – 28 *Ježíš odtud odešel až do okolí Týru a Sidónu. A hle, jedna kananejská žena z těch končin vyšla a volala: "Smiluj se nade mnou, Synu Davidův! Má dcera je zle posedlá." Ale on jí neodpověděl ani slovo. Jeho učedníci přistoupili a žádali ho: "Zbav se jí, vždyť za námi křičí!" On odpověděl: "Jsem poslán ke ztraceným ovčím z lidu izraelského." Ale ona přistoupila, klaněla se mu a řekla: "Pane, pomoz mi!" On jí odpověděl: "Nesluší se vzít chleba dětem a hodit jej psům." Ona řekla: "Ovšem, Pane, jenže i psi se živí z drobtů, které spadnou ze stolu jejich pánů." Tu jí Ježíš řekl: "Ženo, tvá víra je veliká; staň se ti tak, jak chceš." A od té hodiny byla její dcera zdráva.*

Perikopa začíná slovy: Ježíš odtud odešel. Většinou ta úvodní slova jen tak přelétáme, protože se soustředíme až na to, co uvozují. Ale ten začátek je stejně tak důležitý. Schválně nechejme zaznít jen ta první tři slova: „Ježíš odtud odešel...!“ Jak smutně to zní. A není to jen tak vytržené z kontextu. Ten kontext tvoříme my. Představme si sebe v roli těch lidí, které Ježíš opustil. Kterí to jsou? V předchozím textu jsou to, alespoň podle lidských měřítek, ti, kteří tenkrát platili za ty nejzbožnější. Farizeové a zákoníci.

Přišli za Ježíšem do Galileje až z Jeruzaléma a ptali se ho: „Proč tvoji učedníci porušují tradici otců?“ Jakoby jim to nešlo na rozum: Proč ti lidé kolem Ježíše se najednou chovají tak nějak jinak? Jinak než jak je to běžné, jinak než jak jsme byli doposud všichni zvyklí. Přijde nám, že se projevují na náš vkus příliš svobodně, nedrží se žádných konvencí a tradic. Proč porušují tradici otců? Vždyť zbožnost se mezi námi vždycky projevovala aspoň tím, že si člověk rituálně omyl ruce, než vzal do rukou pokrm. Nebo se aspoň před jídlem pomodlil. Nebo postojí chvíli v lavici, než si sedne v kostele. Ale tito ne, a to si říkají učedníci! Ježíši, to je teda špatně učíš, když tvoji učedníci neznají ani to nejzákladnější, jak se chová zbožný člověk.

Víte, co na to Ježíš farizeům řekl? „Pokrytci! Dobře prorokoval o vás Izaiáš, když řekl: 'Lid tento ctí mě rty, ale srdce jejich je daleko ode mne; marně mě uctívají, neboť učí naukám, jež jsou jen příkazy lidskými.'“ Načež se pochopitelně farizeové urazili. A pak čteme ta tři slova: Ježíš odtud odešel. Prostě to zbožné dusno nesnesl.

Odešel až do okolí Týru a Sidónu. To není úplně geografický údaj. To je jako bychom dnes řekli, že odešel z kostela rovnou do velikého nákupního centra. Do shopping parku. Týrus a Sidón jsou v bibli prototypem modlářského pohanství nejhrubšího zrna, symbolem pyšné konzumní společnosti, kde převažuje zcela komerční způsob myšlení. Šlo o centrum mezinárodního obchodu, byly to metropole se vším všudy, s věhlasnými tržišti a vzrušujícím nočním životem. Ježíš by se tam vůbec neměl pouštět, měl by se raději věnovat zbožným věřícím než se paktovat s neznabohy. Takoví přece mají jen ty světské starosti: jak dobře nakoupit, jak vydělat co nejvíc peněz, jak se dobře najíst a užít si. Podáváš ruce peklu, Ježíši... Asi nevíš, do čeho jdeš a koho tam potkáš.

A hle, jedna kananejská žena z těch končin vyšla a volala: „Smiluj se nade mnou, Synu Davidův!“ Tak to bychom od kananejské ženy nečekali. Kananejci byli pro židy jednoduše nevěřící pohanští psi. Tuto ženu však zjevně trápí stejné hluboce lidské a závažné starosti jako mnohého z nás. Či spíše mnohem hlubší a závažnější starosti, než to, jak si před jídlem rituálně očistit ruce. Vidíme, že tuto ženu netrápí ani to, jak dobře si nakoupit, jak se nejlépe obléct, jak si vyrazit, jak si užít života, jak se obklopit nejmodernějšími vymoženky techniky. Ano, tuto ženu to netrápí. Ale její dcera je tím strašně posedlá. Samozřejmě nevíme, co přesně její dceru tak zle posedlo, ale známe z našeho světa, že rodiče mívají se svými dětmi obrovské starosti. Dnešní mladá generace je posedlá touhou mít stále něco nového, každou chvíli nový mobil, nový zážitek, nový partner! U ničeho nevydrží, hnáni neukojenou touhou po nových a ještě lepších zážitcích. Co jiného to je než posedlost.

„Smiluj se nade mnou, Synu Davidův! Má dcera je zle posedlá.“ Rozumíme té mamince velmi dobře, a chápeme, že je z toho nešťastná. Už si s dcerou neví rady, už si s ní nerozumí, už to s ní zkoušela zprava zleva, domlouvala dceři horem dolem, ale jakoby hrách na stěnu házel. Všecky domluvy jsou tady málo platné. Leda že by... Vždyť to Ježíšovo náboženství je dočista dobré a docela jiné než to naše, které uctívá všelijaká božstva plodnosti, konzumu a prosperity. Nikdy sice do církve nechodila, ani nebyla židovka, byla to prostě kananejka se vším všudy. Ale o Ježíši slyšela, že uzdravuje. Jenže, kde ho potkat. A tu, světe div se, Ježíš je najednou i tady, v tom obchodáku. „Smiluj se nade mnou, Synu Davidův! Má dcera je zle posedlá.“

A nic. On jí neodpověděl ani slovo. První zkušenost s Ježíšem je tristní. Mlčící Ježíš. Ježíš neodpovídající na naše nářky a bolesti. To je tedy zklamání. Už i ti učedníci jsou z toho nervózní, že jejich Mistr a Pán, na kterého jsou tak pyšní, najednou nefunguje. A přimlouvají se u něj za tu ženu, modlí se k Ježíši: „Vyhov jí! ...ať za námi nekřičí.“ V ekumenické bibli ještě přitvrdili: „Zbav se jí!“ No, to se ale vybarvili. Prozradili na sebe, že jim vlastně nejde ani tak o tu ženu a její nebohou dcerku, ale o to, aby měli od takových nepohodlných lidí svatý pokoj. Učedníkům však Ježíš odpověděl: „Jsem poslán jen k ovčím z lidu izraelského.“ Bratři a sestry, nedivte se – Ježíš tady vyjádřil jen to, co si mnozí skutečně o Ježíšovi myslí. Že je dobrý akorát tak pro ty věřící ovečky uvnitř stáda církve. Tedy, to už jsme říkali, že by se měl věnovat spíše zbožným věřícím než se paktovat s nezabohy. Ale to si učedníci tváří v tvář té ubožačce přece jen netroufnou říci. A tak to Ježíš řekne za ně: „Nesluší se vzít chleba dětem a hodit jej psům.“ Ajajaj, to by Ježíš neměl říkat, to je dost politicky nekorektní. My si to sice všichni myslíme taky, ale nikdo si to netroufne tady tak otevřeně naplno říci. Jenže kananejská žena všechny šokuje. Ona se ani nerozčílí ani neotočí na podpatku a neodkráčí uraženě pryč jako ti farizeové. Místo toho hbitě Ježíšovi kontruje: „Ovšem, Pane, jenže i psi se živí z drobtů, které spadnou ze stolu jejich pánů.“ Tak tím, bratři a sestry, Ježíše dostala. Je ochotna pro záchranu své dcery snášet i urážky, strpět ponížení i zjevné plivnutí do tváře. Kdo by z těch zbožných farizeů něco takového dokázal? Ti se urazili okamžitě, jakmile jim Ježíš sáhnul do svědomí a na jejich zbožnost. Tato žena však bojuje o svou dceru do posledních sil. Zápasí o ni na kolenou. Ta dcera u toho asi není. Ta je někde posedlá. Ale její maminka tady o ni bojuje. Nikdy před tím si asi nepředstavovala, že bude takto klečct před Ježíšem, u jeho nohou a modlit se k němu. Ale mateřská láska ji přivedla až k Ježíšovi. Až k víře. Možná by se ani za věřící sama neoznačila. Ale Ježíš sám jí v této chvíli říká: „Ženo, tvá víra je veliká; ať se ti to splní tak, jak chceš!“ A my čteme, že od té hodiny, byla její dcera zdráva.

Pochopte, neříká se tu nic o víře té dcery. Ona ani nemohla přijít k Ježíšovi, poněvadž byla posedlá – to znamená, něco ji ovládalo, něco, co ona sama nemohla ovládnout, něco ji nutilo dělat věci, které sama ani nechtěla. Byla pod něčím vlivem. Nebyla schopná přijít za Ježíšem. Takové síly a mocnosti, které na člověka z vnějšku působí a ovládnou ho tak, že si pak nemůže sám pomoci, ty jsou dnes stejně reálné jako tenkrát. Ale někdo se za tu dceru dokázal modlit, snést kvůli ní i odsudky a ponížení. Její maminka. Ona asi nemohla tu nezvladatelnou dceru přivést k Ježíši. Ale šla k němu sama. Sama projevila velikou víru. Rodiče často nedokážou své děti přivést k Ježíši Kristu. Možná je třeba, aby se sami, bez ohledu na děti, ke Kristu víc přiblížili. V té chvíli jim nebude k ničemu hrdost na své zbožné tradice, lpění na nesmyslných rituálech formální zbožnosti. Potřebují se dostat k samému jádru víry. Až na dřev. A naprosto stejně ani našim dětem a vůbec, lidem kolem nás, nebude k ničemu nějaká farizejská zbožnost, která sama o sobě působí dost odpudivě. Jen opravdová víra, projevující se ohromnou vytrvalostí, laskavou upřímností, neústupnou láskou, a velikou, velikou pokorou může vytvořit zdravé prostředí, v němž i ty nejsilnější okovy pukají, mocnosti se hrouť a dveře víry, lásky a naděje se otevírají.

Modlitba: *Pane Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nad námi i nad našimi dětmi. Vysvoboď nás ze všeho falešného. Z povrchnosti a přetvářky, z marného spoléhání na věci, které člověka nespasí. Ze všeho, co nás ochromuje a svazuje. A učíš nás svobodnými a pokornými učedníky, kteří s radostí a obrovskou důvěrou vyznají svou víru. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane, jsme si vědomi toho, že si ani trochu nezaslubujeme tvoji pomoc, a jsme odkázáni jen na tvoji milost. V této důvěře se modlíme za nemocné, za lidi v nemocnici, na jednotkách intenzivní péče, na covidových odděleních. Prosíme za sílu a moc pro lékaře a zdravotní sestry. Modlíme se za lidi odkázané na cizí pomoc. Skloň se k nim svou milostí. Pane, ty víš, jak nám záleží na našich blízkých. Pane, ochraňuj naše milé. Tvé evangelium nás povzbuzuje, abychom ti předkládali všechny své starosti a věci, které nás trápí. Proto úpěnlivě prosíme, zbav nás zla, které na svět doléhá. Prosíme za tvou církev, ať je zvěstovatelkou naděje na spásu v tobě. Ať je ostrovem radosti a pokoje v tomto nepokojném světě. Dej, ať modlitby církve neustávají. Přijmi i naše prosby, když ti v tiché modlitbě předkládáme své osobní starosti a myšlenky: ... Pane, tvá oběť na křížích je pro nás zdrojem síly. Vlej nám do srdce novou naději. Amen.*